

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző ügyvéd: dr. Kovátsits László) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Kozma és Fáy Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző ügyvéd: dr. Kozma Péter) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű alperes és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen sajtóhelyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. október 20. napján kelt 62.P.23.674/2017/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A II. rendű alperes kiadásában megjelenő ... című napilap újságírója, ... a ... cég felszámolásáról írt cikkéhez gyűjtött anyagot 2017. nyarán. Ennek során augusztus 14-én elektronikus levélben fordult a felpereshez, melyben többek között az iránt érdeklődött tett-e a a felperes a svájci és nagybritanniai hatóságokhoz hasonló lépéseket a ... Bankkal szemben, melynek tevékenysége vezetett a befektetőket ért károk bekövetkeztéhez. Kérte-e testvérhatóságok segítségét, ha igen ennek mi lett az eredménye, ha nem miért nem tett lépéseket az ügyfelek védelmében? A felperes augusztus 16-án a ... Brókerház felszámolójától érkezett választ továbbította az újságírónak arra hivatkozva, hogy a tevékenységi engedély visszavonását követően nem gyakorolhat és nem is gyakorolhatott felügyeleti jogkört, sem a felszámolás alatt álló cég, sem a ... Bank felett. A felszámoló tájékoztatása szerint mindenben a jogszabályoknak megfelelően jár el. Folyamatosan biztosítja az ügyfelek részére a hozzáférhető vagyon kiadását A felszámolási eljárás megindulását követően a ... Bankkal folytatott egyeztetések nem vezettek eredményre, ezért a bank ellen pert indított, ez azonban zárt tárgyalás keretei között folyik. A nyilvánosságra hozható részletekről, a felszámolás állásáról a ... Kft. honlapján tájékoztatja az érintetteket.

Az I. rendű alperes szerkesztésében 2017. augusztus 18-án jelent meg ... írása „Miért nem védik a ... károsultjait?” címmel. Ebben idézte, milyen indokkal hárította el kérdéseit a felperes és irányította a felszámolóhoz. Ezzel összefüggésben azt írta „Vagyis a válaszból, illetve a jegybank korábbi kommunikációjából is úgy látszik, az MNB egyetlen lépést sem tett a károsultakért.” Ezt a hozzáállást érdekesnek tartotta, utalva a felperes feladatait meghatározó jegybanktörvényre és a befektetési szolgáltatásokról szóló európai jogszabályra, melyek szerint a jegybank a

szabálytalanságot elkövető szolgáltató nemzeti hatóságával veheti fel a kapcsolatot. Amennyiben ez nem vezet eredményre előzetes tájékoztatás után bevonhatja a szolgáltató, jelen esetben a ... Bank magyarországi engedélyét. Abból azonban, hogy ez a bank jelenleg is működik Magyarországon, továbbá a felperesi válaszból is az derül ki, nem élt ezzel a lehetőséggel az MNB. Utalt a dán pénzügyi felügyelet elmarasztaló határozatára és a svájci és a brit határozatokra, amelyek alapján az ügyfélszámlák egyenlegét vissza kellett állítani az eredeti állapotra. Problémásnak tartotta, hogy a magyar érdekeket senki sem védi és a ... Bank kereskedelmi felületei továbbra is működnek, mert ha a külföldi kifizetések miatt a bank bajba kerül az a hazai piacokon is gondot okozhat. Ezt követően válaszolt az ügy előzményeire, az ügyfelek kárának keletkezési körülményeire, a felszámoló által indított per folyamatban létének tényét, melynek részletei és állása nem ismerhetők.

A felperes 2017. szeptember 13-án helyreigazítást kért az I. rendű alperestől, melynek az I. rendű alperes nem tett eleget. A felperes 2017. október 4-én benyújtott keresetében kérte a bíróságtól, hogy kötelezze az I. rendű alperest az alperesekhez eljuttatott kérelmében közölt sajtó-helyreigazító közlemény közzétételére, miszerint:

„Valótlanul állítottuk, hogy az MNB egy lépést sem tett a károsultakért. Valótlanul állítottuk, hogy a jegybank be is vonhatja a szolgáltató, ez esetben a ... Bank magyarországi engedélyét. Valótlanul állítottuk, hogy a magyar érdekeket senki sem védi.”

A II. rendű alperest a perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Előadta, hogy az MNB értesítette a Dán pénzügyi felügyeletet, többszöri levél- és e-mailváltás is történt. Az MNB 2015. február 24-én függesztette fel a ... tevékenységét, 2015. március 4-én pedig vissza is vonta a ... engedélyét, amelyek azt igazolják, hogy az MNB igenis tett lépéseket a károsultakért. Hivatkozott arra, hogy a ... Banknak nem is volt magyarországi engedélye, így azt nem is lehetett visszavonni. Az újságíróknak adott MNB válaszból nem következnek az alperesi cikkben sérelmezett tartalmak.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Védekezése szerint az első és harmadik sérelmezett közlés vélemény, míg a második olyan valós tényállítás, amelynél az engedély bevonásával kapcsolatos pontatlanság mindössze lényegtelen tévedésnek minősül a cikk egésze szempontjából.

Előadta, hogy az alperesi cikk szerzője okszerű következtetés útján jutott arra a véleményre, hogy az MNB egyetlen lépést sem tett a károsultakért, illetve a magyar érdekeket senki sem védi. A cikk a ... és a ... Bank körüli visszasságokat ismertette, melyből megállapítható volt, hogy az MNB nem intézkedett a károsultak megvédéséért, holott a jogszabályok alapján kellett volna. Előadta, hogy a szerző megkeresésére adott MNB válasz azt tükrözi, hogy nem tehetek az ügyben semmit, mivel abban az is szerepel, hogy „nem a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti jogkörét érintő kérdésről van szó.”

Az engedély visszavonására vonatkozó második peresített tartalom esetében hivatkozott a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bsz.) 177. § (1)-(2) bekezdésére, az Európai Parlament és Tanács 2004/39/EK irányelvének 62. cikkelye (1) bekezdésére, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 64. § (6) bekezdésére, valamint az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény 3/A. §-ára. Előadta, hogy az átlagolóvasó szempontjából lényegtelen tévedés, hogy az engedély bevonására jogosult-e az MNB, vagy csak a szolgáltatás beszüntetése felől tud intézkedni, hiszen mindkét esetben a cikk lényegi mondanivalója, hogy a károsultak irányába a továbbiakban ne tudja, illetve nem tudta volna folytatni a pénzügyi vállalkozás a jogsértő tevékenységet. Ilyen felügyeleti intézkedések a felperes részéről azonban nem

történtek az MNB válasza szerint.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a II. rendű alperesnek a 38.100 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

Megállapította, hogy a 36.000 forint kereseti illeték a Magyar Állam terhén marad.

Ismertette Magyarország Alaptörvényének IX. cikke (2) és (6) bekezdését, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi. CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdését, 10. §-át, 12. § (1) bekezdését. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 342. § (1) és (2) bekezdését, 343. § (1) bekezdését, a Bszt. 177. § (1) és (2) bekezdését, az Európai Parlament és Tanács 2004/39/EK Irányelve 62. cikk (1) bekezdését. A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 64. § (6) bekezdését, az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény 3/A. § (1), (2) és (3) bekezdéseit. A Pp. 206. § (1) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB és 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatainak perben releváns rendelkezéseit, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú, 13. számú és 14. számú állásfoglalását.

Rögzítette, hogy a sajtó-helyreigazítási per sajátosságai alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a per tárgyát képező médiatartalmakban szereplő kijelentések a valóságnak megfelelnek, nem tüntették fel hamis színben a valóságot, illetve nem híresztelnek valótlan tényeket.

Az elsőfokú bíróság - figyelemmel a PK 12. számú állásfoglalásra - az újságcikk egészét vizsgálta és azt az összefüggések figyelembevételével az átlagolvasó szemével értékelte.

Az alperesi védekezésnek helyt adva azt állapította meg, hogy „... az MNB egy lépést sem tett a károsultakért...” szövegrészlet esetében a cikk nem állított valótlan tényt. Az újságíró nem tett mást, mint a felperes válaszána bemutatását követően a kapott választ értékelte, melyből levonta azt a következtetést, amelyet a felperes peresített.

A „...be is vonhatja a szolgáltató, ez esetben a ... Bank magyarországi engedélyét” szövegrészlet abban a szövegkörnyezetben található, melyben az újságíró ismertette azon lépéseket, amelyeket szerinte a pénzügyi felügyelet a jogszabályok alapján megtehet a pénzügyi szolgáltatásokat igénybe vevők védelmében. Megállapítása szerint az átlagolvasó értelmezésében az újságcikk ezen részének mondanivalója az, hogy a pénzügyi felügyelet a befektetők és a piacok megfelelő működésének védelmére minden olyan intézkedést megtehet, amely megakadályozza a szabálysértő pénzügyi vállalkozást további ügyletek kezdeményezésében. Ennek a résznek a valós mondanivalója tehát nem az engedély bevonásának konkrét aktusára vonatkozott, így lényegtelen tévedésként értékelendő, hogy a jogszabályok alapján a felperesnek az engedély bevonására vagy a védelemre szoruló befektetők szempontjából azzal lényegében egyenértékű más tevékenység elvégzésére van lehetősége. Ilyen pl. további ügyletek megakadályozása az Európai Parlament és Tanács 2004/39/EK Irányelve 62. cikk szerint vagy a szolgáltatás korlátozása a 2001. évi CVIII. törvény 3/A. § szerint. A cikk itt lényegében jogszabályokat értelmezett, ami olyan szakmai jellegű tevékenység, amellyel szemben helyreigazításnak nincs helye.

A „... magyar érdekeket senki sem védi...” cikkrészlet vonatkozásában azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az újságíró rendelkezésre álló tényekből (a felperes kérdésekre adott válasza, a felperes által a károsultak érdekében kifejtett tevékenysége) vonta le a felperes által sérelmezett következtetést, ami viszont véleménynyilvánításként értékelendő, így nem ad alapot sajtó-

helyreigazításra.

A perköltség viseléséről a felperes pervesztességére tekintettel a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és kereseti kérelmének megfelelő döntés hozatalát, valamint a II. rendű alperes perköltségben történő marasztalását.

Utalva a BDT2012. 2563. számú eseti döntésben kifejtettekre arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróságnak a véleményközlésre vonatkozó megállapítása nem helytálló, mivel a keresetben támadott valamennyi közlés tényállításnak minősül.

Az első közlés tekintetében hivatkozott arra, hogy amennyiben egy lépést sem tett volna, az azt jelentené, hogy semmiféle cselekmény elvégzésére nem került volna sor a részéről. A peres eljárás során igazolta, hogy a rendelkezésére álló lehetőségeket igénybe vette, és a dán pénzügyi felügyeletet értesítette. Ennek megfelelően nem, hogy egy lépést sem tett, hanem minden lépést megtett a károsultakért.

A felperestől kapott választ tehát a cikk szerzője nem értékelte, hanem a válasz tartalmát kiforgatta. Megítélése szerint a második közlés nem szakmai vitának, hanem tényállításnak minősül. Nem járhat, a valóság elferdítésével az, hogy a cikk tartalmát egy átlagolvasó szemével kell nézni. A szöveg és tartalom egyszerűsítése csak az egyszerűbb megfogalmazást vagy a részletes magyarázatot jelentheti az újságíró részéről, nem a tények manipulálását. Ennek megfelelően a közérthetőség sem mehet a szakmaiság, illetve a valósághű tájékoztatás rovására. Álláspontja szerint nem lényegtelen tévedés a felperes által igénybe vehető eszközök felcserélése, annak érdekében, hogy a cikk nagyobb szenzációt, nagyobb olvasottságot érjen el. A Bszt. 177. §-ára hivatkozással - a működési engedély visszavonása nem egyenlő, nem egyezik meg a szolgáltatás korlátozásával, megszüntetésére tett intézkedéssel. Amennyiben a cikk engedély visszavonásáról ír, akkor átlagolvasók ezt értik, ennek tényleges értelmére gondolnak, ami viszont nem felel meg a valóságnak tekintettel arra, hogy a felperesnek az engedély visszavonására jelen esetben nem volt lehetősége.

Megismételte az eljárás során hivatkozott kúriai, illetve ítélőtáblai gyakorlatot, azokból kiemelve a perben eldöntendő kérdés esetében lényegesnek tartottakat.

Mindezek alapján a keresetben megjelölt első és második közlés vonatkozásában indokoltnak tartotta a helyreigazítást.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Az elsőfokú eljárás során kifejtett védekezésükben foglaltakat fenntartották.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján, csak a fellebbezéssel érintett részben bírálhatta felül.

Az elsőfokú bíróság döntésével és az ítéletben kifejtett indokokkal a másodfokú bíróság túlnyomó részben egyetértett.

A fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben, melyek a kereseti kérelemnek a károsultak érdekében tett lépések hiányára és a ... Bank engedélyének bevonására vonatkoztak a másodfokú bíróság elsősorban azt emeli ki, hogy az újságcikk megírását megelőzően az újságíró a cikkben érintett témát érintően részletes kérdéseket tett fel a felperesnek. Ebben kifejezetten arról

érdeklődött, hogy a felperes a kérdésfeltevésben megjelölt országokhoz hasonló lépéseket tett-e, ha igen melyek voltak ezek, ha nem ennek mi volt az oka. A felperes azonban lényegében elhárította a válasz adást, nem közölte a perbeli nyilatkozatához hasonló pontossággal, hogy milyen lépéseket és milyen konkrét okból tett. A kérdések ugyanis nem csak a felügyeleti jogkörében hozható döntésekre vonatkoztak. A felszámolótól származó válaszban a felperest megillető jogkörben megtehető lépésekre vonatkozó kérdésekre a válasz nyilván nem található. Ilyen körülmények között okkal és alappal vonta le az I. rendű alperes azt a következtetést, hogy a felperes egyetlen lépést sem tett a károsultak érdekében. A sérelmezett közlés vélemény jellege ezen túlmenően a szöveget a PK 12. számú állásfoglalás szerint a tágabb és szűkebb szöveggörnyezetben értelmezve, nyelvtanilag is kiviláglik. A cikk kezdetén ugyanis a valóságnak megfelelően ismertette az újságíró, hogy a felperes milyen indokkal utasította el érdemi válasz adást. Az is következtethető, hogy ebből a válaszból és a felperes korábbi kommunikációjából látszik úgy, hogy nem léptek fel a károsultak érdekében. Ebben az esetben pedig a felperes egy olyan véleményt kifogásol, amellyel szemben az Smtv. 12. § (1) bekezdés alapján helyreigazításnak nincs helye.

A ... Bank engedélyének visszavonása tárgyában arra a felperes alappal hivatkozott, hogy e körben nem lehet szó lényegtelen tévedésről. Az ugyanis a társadalom tagjai általi megítélése tekintetében nem lehet figyelmet nem érdemlő pontatlanság, hogy birtokol-e egy pénzügyi intézet olyan, a felperestől származó engedélyt, ami nélkül működése törvénytelen. Ezt az engedélyt a felperes visszavonta-e, ezáltal megakadályozva a további károkozást. Egyetértett azonban e körben azzal az alperesi védekezéssel a másodfokú bíróság, hogy a cikknek az a része, ahol ez a szövegrészlet található, ténylegesen azzal foglalkozik, hogy a történetek ellenére és a felperes fellépésének hiánya miatt továbbra is végez tevékenységet ez a bank Magyarországon, amit az alperes veszélyesnek tart. A felperes ugyanis az alperes célirányosan feltett kérdéseire nem válaszolt, azon perbeli előadását, hogy a Bszt. 177. § (1) és (2) bekezdés alapján az MNB-nek nincs lehetősége a pénzügyi tevékenység végzéséhez szükséges engedély visszavonására, ugyanis ilyen kiadására sem jogosult, felvilágosításként nem közölte. Azt sem, hogy kérte-e az ezen jogszabályhely és a hivatkozott EK Irányelv alapján a ... székhelye szerinti tagállam segítségét. A dán társszerv megkeresésére csak az elsőfokú tárgyalás során mutatott fel bizonyítékot. Ennek tükrében pedig még a valótlan tény közlése miatt sem kötelezhető helyreigazításra a sajtószerv az alábbiak miatt.

Az egyértelműen megállapítható, hogy a felperes tevékenysége általában is, de az újságcikkkel érintett ügyben elfoglalt szerepe különösen olyan kiemelkedő közügy, amire a sajtószabadság, mint a véleménynyilvánítás szabadságának egyik kiemelkedő formája széles körben vonatkozik.

Az Alkotmánybíróság több határozatában kifejtette, hogy a szabad véleménynyilvánítás olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és a valótlan tények közlésének elkerülése érdekében bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében [36/1994. (VI. 24.) AB határozat III.2. pont].

A sajtószabadság jogának gyakorlása révén az alapjog jogosultja aktív alakítója a demokratikus közvéleménynek. A sajtó ezen minőségében ellenőrzi a közélet szereplőinek, intézményeinek tevékenységét, a döntéshozatal folyamatát, tájékoztatja arról a politikai közösséget, a demokratikus nyilvánosságot (a »házőrző kutya« szerepe)" [165/2011. (XII. 20.) AB határozat IV.1.1. pont].

A 7/2014. (III. 7.) AB határozatban azt fejtette ki, hogy a sajtónak alkotmányos küldetése, hogy a közhatalom gyakorlóit ellenőrizze, aminek szerves részét képezi a közügyek alakításában résztvevő személyek és intézmények tevékenységének bemutatása és - akár rendkívül éles hangú - kritikája [7/2014. (III. 7.) AB határozat [48]].

A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik. Egyfelől a

demokratikus jogállam intézményeinek és a demokratikus közéletet hivatásszerűen alakító politikusoknak a szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája a társadalom tagjainak, az állampolgároknak, valamint a sajtónak olyan alapvető joga, amely a demokrácia lényegi eleme. Másfelől a tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét {7/2014. (III. 7.) AB határozat [50]}.

A perbeli esetben megállapítható, hogy az alperesi újságíró a szakma szabályait betartva járt el, mondanivalója érdekében - szemben a felperesi állásponttal - tényeket nem hamisított meg. Az ugyanis nem vitatható, hogy a felperes olyan lépéseket a ... Bankkal szemben nem tett, ami magyarországi működését a jövőben meggátolta. A cikk lényegi mondanivalója szempontjából nem sarkalatos kérdés, hogy egy ilyen lépés milyen jogtechnikai megoldással érhető el (az engedély visszavonása, tevékenység felfüggesztése vagy az EK Irányelv 62. cikk (1) bekezdése szerinti eljárás). A cikkíró azt a valóságnak megfelelően közölte, hogy a ... Bank hazánkban továbbra is fejt ki tevékenységet, (kereskedési felületei elérhetőek) ezt a felperes nem akadályozta meg, noha erre az ismertetett jogszabályok alapján lehetősége volt, még ha nem is a cikkben írt működési engedély visszavonása útján.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 353. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Miután a felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles a II. rendű alperes részére az ügyvédi munkadíjból álló perköltséget megfizetni, melynek mértékét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

A le nem rótt illeték viseléséről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § alapján határozott.

Budapest, 2018. január 10.

dr. Kisbán Tamás s.k.  
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.  
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.  
bíró